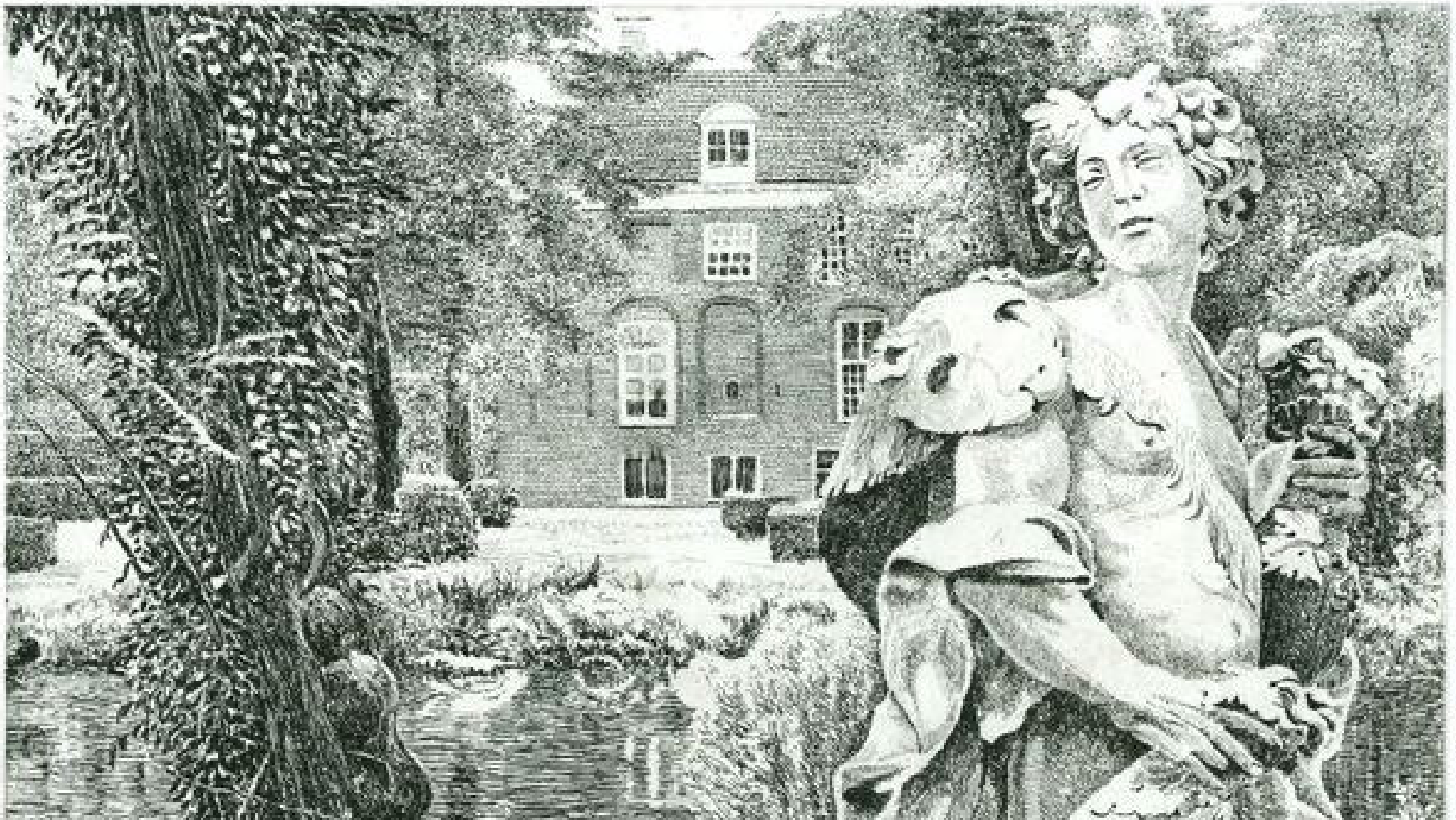

Stichting Huis te Manpad
historische buitenplaats
te Heemstede

Jaarverslag 2022

© Han van Hagen

Stichting Huis te Manpad

historische buitenplaats te Heemstede

Jaarverslag 2022

Buitenplaats Huis te Manpad
Herenweg 9 Heemstede
Rijksmonumentnummer 46742

Inleiding

Doordat het Grote Huis in dit verslagjaar enkele maanden niet verhuurd was, kon er ook aan het interieur (schilderwerk, electra) onderhoud gepleegd worden. Verder werd 2022 gekenmerkt door de vier stormen. Enkele bomen moesten het ontgelden.

Project van 'Boom tot Boeier'

Om het publiek te informeren over het (historisch) beheer van lanen en waar het hout voor gebruikt kan worden, is in 2021 het project 'van Boom tot Boeier' opgezet (zie jaarverslag 2021). Eind 2021 is de met de hand gezaagde stam met een mallejan naar de Leidsevaart gebracht en daar op een schuitje gelegd.

Waar mogelijk (afwezigheid van bomen, lantaarnpalen en woonboten) is het bootje begin 2022 gejaagd door een paard, naar de houtzaagmolen De Heesterboom in Leiden, waar de stam gezaagd is tot planken geschikt voor een historische boeier, waarna de aldus gezaagde stam weer op de boot naar de scheepstimmerwerf Klaas Hennepoel in Warmond is gebracht, gelegen langs de Haarlemmertrekvaart. Daar is het verwerken van het gezaagde hout in de boeier weer gefilmd. De première van de film was op 2 december in de Grote zaal, met luitmuziek door Ciska Mertens uit de tijd van de bouw van de Grote zaal. Alle mensen die meegewerkt hadden aan het tot stand komen van de film en de subsidiegevers waren uitgenodigd. Eind december zijn op de scheepswerf Klaas Hennepoel van Alexander de Vos nog enkele presentaties van de film gedaan, voorafgegaan door toelichtingen van Hein Krantz en Alexander de Vos. De film zal in 2023 aangeboden worden aan de regionale TV-zenders en worden vertoond op de websites van Huis Te Manpad, de werf Klaas Hennepoel, de houtzaagmolen De Heesterboom en van het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

Voor dit project is van de provincie Zuid-Holland € 24.000 gekregen in het kader van de 'Erfgoedlijn Trekvaarten' en van de provincie Noord-Holland €1.500 uit de 'Uitvoeringsregeling subsidie kleinschalige activiteiten circulaire economie Noord-Holland 2022'.

Dit project is mede geïnspireerd door een in de Oprechte Haarlemsche Courant van 12 december 1853 gevonden advertentie van 't Huis te Manpad, waarin 'buitengewoon zware eiken geschikt voor scheepsbouw' te koop aangeboden worden, met als laatste zin 'Alles zeer gelegen voor den vervoer te water'.

Algemeen

De jaarlijks verplichte VCA-keuring (gereedschap en machines) werd door B.v.d.Meij en de Bie BV uitgevoerd. VCA staat voor Veiligheid, Gezondheid, Milieu Checklist Aannemers. Deze keuring wordt uitgevoerd volgens Richtlijn Arbeidsmiddelen EEG, NEN 3140 (elektrische arbeidsmiddelen), Wegenverkeerswet en de NEN 2484 (ladders en trappen). Alle onderzochte middelen bleven binnen de normen en werden goedgekeurd.

Beheer buitenplaats voor zover vallend onder de BRIM-groen regeling

(de rapportage hierna volgt de systematiek van BRIM Groen, tussen haakjes worden de vaknummers genoemd):

Beplanting

Boomgaard en leifruitcollecties (afd 6a)

Leifruit: De leifruitbomen werden bemest en twee keer door deskundigen gesnoeid (winter- en zomersnoei). Bij de halfstam- en hoogstamfruitbomen vond zomer- en wintersnoei plaats. In het vroege voorjaar werden de fruitbomen met vruchtboomcarboleum (VBC) bespoten. De half- en hoogstamfruitbomen dragen al aardig fruit. De tuinbaas verkocht het fruit aan derden. Vermoedelijk door late nachtvorst viel de opbrengst tegen. Alle fruitbomen kregen een bemesting met een organische mengmestof. De bessenstruiken in de bessenkooi werden gesnoeid en bemest, de bessen geoogst, het onkruid door schoffelen bestreden. Om te voorkomen dat de reeën van de fruitbomen en de rozen eten werd regelmatig het wildraaster gecontroleerd.

Gazons

Het gazon in het noord-oostelijk parkdeel (4,6b) en in de boomgaard (6a) werd wekelijks gemaaid.

De berm en rand langs oprijlaan (3a) vanaf juni zestien keer.

De Stichting Ecologisch Beheer (SEB) maaide twee keer de bloemenweides en het ruige gras onder de linden (3a) en de oevers van de gracht (4, 6b). De bloemenweide in de boomgaard (6a) moest vanwege het groeiende weer drie keer (i.p.v. twee keer) worden gemaaid met de cirkelmaaier. Het maaisel werd afgevoerd met de trekker.

Dit jaar werd drie keer het blad van de bloemenweide (3a)/Voorplein geruimd, dit omwille van het behoud van de stinsenflora.

Het ruige gras langs de noordzijde van de slangenmuur en het toegangshek (5a/b/c) werd twee keer gemaaid en afgevoerd.

De kanten van de graspaden (6a,3a) werden dit jaar drie keer afgestoken.

Het na het maaien verzamelde gras werd op een hoop gebracht en later afgevoerd. Totaal werd 16,72 ton (2019: 20,41) ton gras afgevoerd.

Hagen, vormbomen en berceau's

De Taxushagen nabij de Oranjerie (6b) werden wederom tweezijdig geschoren. Door de reeënvraat in de loop der tijd zijn deze hagen van onderen kaal geworden.

Stichting Huis te Manpad

historische buitenplaats te Heemstede

Heestergroepen, plantenborders etc.

Het onkruid in de vaste plantenborders met bloemen (6a/b) werd vier keer gewied.

Laanbeplantingen

Van de Eikenlaan (2f) en de Laan langs de Herenweg (2p) werd het gras en de ruigte twee keer gemaaid en afgevoerd. De boomspiegels werden met de bosmaaier gemaaid en het aanwezige stormhout geruimd.

Park- en sterren bossen

Meiland Monumentaal Groenonderhoud maaide het gras en ruigte langs de Kapelsloot (5m). De vrijwilligers werkgroep Waternet / Waterleidingduinen zette het hakhout in afd.5o af. Het vrijkomende takmateriaal werd gedeeltelijk op rillen gelegd en gedeeltelijk afgevoerd.

Solitaire bomen en boomgroepen

Na het planten volgt nog een periode van nazorg. Dit betreft de eerste jaren watergeven tijdens droge perioden, het opbinden en regelmatig snoeien om de gewenste vorm te krijgen en het zonodig vervangen van niet aangeslagen linden op het Voorplein en Eiland.

Terreininrichtingen

Waterpartijen

Ook dit jaar vond de jaarlijkse bladschouw plaats van de vijver voor de Orangerie (6b) en de sloten rond en in het hele park. De Stichting Ecologisch Beheer (SEB) verwijderde handmatig het blad uit de greppels in het parkbos. In eigen beheer werd het stormhout geruimd. Na het hakhoutbeheer in afd. 5q schoonde een aannemer de Scheisloot (afd. 1i) op. De vrijwilligers voorzagen de brug over de Middensloot (afd 1h) van een nieuw houten loopdek.

Aardwerken

De vegetatie over de ijskelder en die van het uitzichtpunt over de tuin en Overtuin werd met de bosmaaier gemaaid.

Wegen en paden

De verharde entree paden werden blad- en onkruidvrij gehouden. Het blad werd drie keer verzameld en afgevoerd. De graspaden en het grasdek van de lanen en om de gracht werden wekelijks gemaaid, de slingerpaden door het parkbos twee keer. Het slingerpad door het parkbos werd omwille van het aanwezige Haarlems klokkenspel bladvrij gehouden. De halfverharding rond de Orangerie en de Menagerie werd geharkt en onkruid vrij gehouden. Alle wegen en paden werden nagelopen op overhangende en gevaarlijke takken en waar nodig gesnoeid. De bladhoop werd machinaal omgezet en verwerkt. Voor onderhoud van de sloten en omzetten van de bladhoop huurde de tuinbaas een kraantje (3,5 ton) in.

Bouwkundige elementen (tuinrood)

Het Stichtingsbestuur heeft subsidie toegezegd gekregen van het J.C. Ruigrok Stichting, van het Dinamofonds en van de gemeente Heemstede voor het restaureren en weer terugplaatsen van het originele 18de eeuwse smeedijzeren hek van de overplaats tegenover de entree. Hiervoor heeft de gemeente ook een omgevingsvergunning afgegeven. Dit hek staat nu nog bij het Oude Slot in Heemstede, in afwachting van een nieuw hek ter vervanging daarvan, zal het hek weer worden teruggeplaatst.

Meiland Monumentaal Groenonderhoud assisteerde met een hoogwerker bij het plaatsen en wegnemen van de kisten om de beelden Bacchus en Ariadne, de vaas en de ornamenten op de kolommen van de hoofdboort en de boort in de Slangenmuur.

Vrijwilligers

Dit jaar waren zes vrijwilligers eens per week actief voor de Stichting. Zij assisteerden bij veel voorkomende onderhoudswerkzaamheden. Ondanks de coronacrisis werkten de vrijwilligers binnen de mogelijkheden enthousiast door. Voor het eerst werd met de vrijwilligers werkgroep Waternet / Waterleidingduinen samengewerkt. Zij assisteerden bij het hakhoutbeheer.

Stichting Huis te Manpad

historische buitenplaats te Heemstede

Gebouwen

Algemeen

In 2022 is het schilderwerk van alle gebouwen nagelopen en waar nodig bijgewerkt. Ook zijn er kleine lood- en zinkreparaties uitgevoerd en zijn alle goten en HWA's gecontroleerd.

Het exterieur van het koetshuis Herenweg 7 is in zijn geheel geschilderd.

In het hoofdhuis en in de voormalige Oranjerie aan de Manpadslaan 1 zijn schilderwerkzaamheden aan het interieur uitgevoerd. Dit laatste was mogelijk nadat de woningverbetering was voltooid. In het hoofdhuis konden extra werkzaamheden uitgevoerd worden omdat het huis wegens opzegging van de oude huurders enkele maanden leeg heeft gestaan. Naar aanleiding van de controle van de elektra in 2021 zijn de benodigde aanpassingen in het hoofdhuis uitgevoerd.

Alle luiken van de bijgebouwen zijn afgenomen. Met behulp van vrijwilligers zijn de gehengen en het beslag hersteld en zijn de nieuwe kleuren met zandlopermotief door de professionele schilders aangebracht.

Het ingangshek van de Manpadslaan is eveneens geschilderd.

De bestrating van het terras aan de linker zijgevel van het hoofdhuis is vervangen door een nieuwe hardstenen verharding, omdat de oude platen beschadigd en kapot waren en dit problemen voor de constructie gaf.

In het najaar is een begin gemaakt met de vervanging van verouderde badkamers en keukenvoorzieningen in het hoofdhuis. Dit is gebeurd op initiatief en kosten van de nieuwe huurder van het hoofdhuis, die hierin eigentijds comfort combineert met een meer bij het historisch karakter passende uitstraling van de voorzieningen. De aanpassingen gebeuren in goed overleg met en goedkeuring door het Stichtingsbestuur.

In opdracht van het Stichtingsbestuur is er door een extern deskundige een rapport gemaakt over de mogelijkheden van verduurzaming van de buitenplaats. Het accent hierbij ligt op de mogelijkheden van opwekken van energie. De eerste bevindingen hebben nog niet geleid tot concrete maatregelen, mede vanwege de complexiteit en kostbaarheid van de in het rapport voorgestelde maatregelen. Wel is een begin gemaakt met het aanbrengen van zonnepanelen op het dak van de werkschuur.